

Bemærkninger til lovforslaget

Nærværende lovforslag tager først og fremmest sigte på, at det pædagogiske, juridiske og økonomiske ansvar for en skoles drift i hovedsagen bør ligge hos forældrekredsen, altså skolenævnet. Derimod nedlægges skolekommissioner m.v.

I reglen er det i sig selv væsentligt, at en sådan lov udformes på en enkel, overskuelig og letforståelig måde. De enkelte paragraffer skulle derfor gerne tale for sig selv.

En nyskabelse, som der imidlertid er anledning til at gøre rede for, er den foreslåede ordning vedrørende stemmepoints.

Hvis der for eksempel skal vælges 8 medlemmer til et skolenævn, findes det mest naturligt, at de 8 personer, som får flest stemmer, er valgt som medlemmer af nævnet.

Traditionelttænkende vil herefter mene, at når de 8 så er valgt, er det også det rigtigste, at de hver har én stemme ved nævnsforhandlinger, uanset hvor mange stemmer det enkelte nævnsmedlem er valgt med.

Dette vil imidlertid i masser af tilfælde føre til, at flertallet i nævnet kommer til at ligge anderledes end flertallet blandt de stemmeafgivende forældre.

Man kan for eksempel tænke sig, at der er 200 forældre, der fordeler sig med 120, der foretrækker en religiøst veldisciplineret skole, og 80, som hellere vil have fritænkeri ad maoistiske baner.

Hvis der er en særlig høvdingeskikkelse blandt forældreflertallet, vil den pågældende måske få 90 stemmer, mens de resterende 30 stemmer spredes ud over en halv snes andre kandidater, som hver får mellem én og fem stemmer.

De 80 fra mindretallet har anderledes styr på deres vælgere og kan ved valgtilrettæggelsen sikre sig, at hver af deres syv kandidater får 11-12 stemmer. Til skolenævnet vil herefter være valgt én person fra flertallet og syv fra mindretallet. I praksis vil man vel ikke opleve helt så outrerede eksempler, men marginen er, som det fremgår af det anførte, meget bred til, at et skolenævn kan blive sammensat, så princippet ét medlem/én stemme kommer til at virke helt forfejlet.

I det politiske liv har man jo forebygget den tilsvarende misere ved at lave partilister, således at overskydende stemmer på en enkelt af partiets kandidater kommer de andre kandidater til gode. Ved skolenævnvalg vil det imidlertid være upraktisk og ulykkeligt, om man kom ind på at opstille formelle partilister.

I det foreliggende forslag til skolelov, §§ 8, 17, 18. og 19 er problemet løst gennem en stemmepointsordning.

I det anførte eksempel vil ordningen medføre, at flertalsmedlemmet kan stemme i skolenævnet med omkring 800 points, mens de syv mindretalsmedlemmer hver stemmer med omkring 100 points.

Afstemninger vil formentlig i skolenævnet som i andre lignende forsamlinger høre til de absolutte undtagelser. Man taler sig til rette, men derfor er afstemningsreglerne naturligvis alligevel vigtige. De er bestemmende for, hvor forligsækvator vil gå i lidt mere omtvistede spørgsmål og helt afgørende i de få tilfælde, hvor sagerne går i hårdknude.

Stemmepointsordningen vil teknisk være meget let at administrere.

Den vil næppe i mange af de praktisk forekommende tilfælde føre til nogen særlig dominerende indflydelse for en enkelt person. Er der imidlertid én person, som virkelig har den altovervejende opbakning hos forældrene, kan der ikke være noget urimeligt i, at han – for den tidsbegrænsede periode, hvor skolenævnvalget gælder – også får en tilsvarende stærk indflydelse i afgørelser vedrørende skolens styrelse.

Reglerne i § 10, stk. 2 og 11, om, at ca. halvdele af nævnsmedlemmerne udskiftes hvert år, betyder, at man næppe i praksis vil komme til at opleve mange tilfælde, hvor et enkelt nævnsmedlem kan stemme med større vægt end ca. 20 pct. af stemmerne i skolenævnet, og man vil næppe nogen sinde komme over 30-35 pct.

I forslaget § 18 er indsat den mindretalsgaranti, at skolenævnsvedtagelser kræver mindst $\frac{2}{3}$ af stemmerne, og i § 19 er institueret forældreafstem-